

HAMAR

LØTEN

STANGE

Hedmarken landbrukskontor
postboks 214, 2336 Stange

ÅRSRAPPORT HEDMARKEN LANDBRUKSKONTOR 2012

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN

Hedmarken Landbrukskontor (HLK) ble opprettet 1.1.2009 for å utføre alle oppgaver som ligger til den kommunale landbruksforvaltningen i Hamar, Løten og Stange. Stange er vertskommune. Kontoret er lokalisert i Landbrukssenteret på Blæstad. Landbrukskontoret har ansvar for tilskuddsforvaltningen som følge av jordbruksoppgjøret mellom Staten og næringsorganisasjonene i landbruket, behandler saker etter jordloven og konsesjonsloven samt en rekke andre lover og forskrifter på landbruksområdet. Landbrukskontoret er en viktig aktør i utvikling av tradisjonelt landbruk og tilleggsnæringer som førstelinjetjeneste for Innovasjon Norge. Landbrukskontoret utfører konsulenttjenester mot betaling.

Kontoret har samarbeidsavtale med de øvrige leietakere i landbrukssenteret som er Hedmark Bondelag, Hedmark Landbruksrådgiving, Hedmarken Regnskap AS og Høgskolen i Hedmark. Daglig ledere for disse organisasjonene utgjør Faglig Forum Blæstad som ledes av faglig koordinator, der Stange kommune har arbeidsgiveransvar. Videre er det nå etablert en styringsgruppe for Faglig Forum Blæstad, hvor ordfører i Stange representerer landbrukskontoret. Faglig forum har til formål å styrke og samordne rådgivings- og veiledningstjenesten i landbruket og bidra til sterkere koblinger mellom forskningsinstitusjoner, det offentlige og næringslivet.

STILLINGSOVERSIKT

Fast stilling	Stillings- %
Landbrukssjef	100 %
Rådgivere	430 %
Konsulenter	180 %
Saksbehandler	70 %
9 personer	Totalt 7,8 årsverk

AKTIVITETER 2012

Tilskuddforvaltning:

Produksjonstilskudd i jordbruket:

785 søknader, hvorav 172 i Hamar, 213 i Løten og 400 i Stange: 85,9 mill. kr.

Velferdsordninger i jordbruket:

249 søknader, hvorav 58 i Hamar, 82 i Løten og 109 i Stange: 12,5 mill. kr.

Miljøprogrammer jordbruk:

450 søknader, hvorav 110 i Hamar, 131 i Løten og 209 i Stange: 9,4 mill.kr.

Nærings- og miljøtilskudd i skogbruket:

60 søknader, hvorav 11 i Hamar, 14 i Løten og 35 i Stange: 0,6 mill. kr.

Tilskudd til produksjon av skogsflisråstoff:

45 søknader, hvorav 12 i Hamar, 13 i Løten og 20 i Stange: 1,7 mill. kr

Tilskudd til vegbygging i skogbruket:

10 søknader, hvorav 1 fra Hamar, 1 fra Løten og 8 i Stange: 1.7 mill. kr.

Tilskudd til skogbruksplan

186 søknader, hvorav 1 i Hamar, 1 i Løten og 183 i Stange: 2,6 mill. kr.

Erstatning klimabetinget avlingssvikt i planteproduksjon

Ingen søknader i 2012.

Rovdyrerstatning: Forvaltet av Fylkesmannen.

44 søknader, hvorav 7 i Hamar, 20 i Løten og 17 i Stange: 2,1 mill. kr.

Utviklingstrekk i tilskuddsforvaltning: Antall søknader

Antall søknader:	2009	2010	2011	2012
Produksjonstilskudd:				
Hamar	184	181	186	172
Løten	236	229	223	213
Stange	421	430	414	400
Sum	841	840	823	785

Velferdsordninger:

Hamar	53	53	62	58
Løten	86	90	91	82
Stange	118	117	117	109
Sum	257	260	270	249

Færre søknader på produksjonstilskudd har direkte sammenheng med færre aktive brukere og at flere velger å leie ut jordvegen. En kan nevne at jordleieprosenten i 2011 i følge Statistisk Sentralbyrå er: Løten 48 %, Stange 36,5 % og Hamar 43,5 %. Antall søknader i skogbruket trekker opp i 2012 på grunn av planer for gårdsskogbruket i Stange.

Antall søknader:	2009	2010	2011	2012
-------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Miljøprogrammer i jordbruk: Endret jordarbeiding, husdyrgjødselspredning, verdifulle kulturlandskap, bevaring av gamle hus m.v.

Hamar	138	118	112	110
Løten	160	136	125	131
Stange	263	198	204	209
Sum	561	452	441	450

Miljøprogrammer i skogbruk:

Skogkulturtilskudd, produksjon av skogsflisråstoff og skogbruksplaner

Hamar	18	19	30	24
Løten	20	27	26	29
Stange	53	36	41	238
Sum	91	82	97	291

Klimabetinget avlingsvikt i planteproduksjon:

Sum Hamar, Løten og Stange	12	6	8	0
----------------------------	----	---	---	---

Rovdyrerstatning (Forvaltet av Fylkesmannen)

Sum Hamar, Løten og Stange	47	51	45	44
----------------------------	----	----	----	----

Lovforvaltning: Jordlov-, skoglov- og konsesjonssaker

62 jordlovsaker (omdisponering, fradeling, nydyrking og jordleie), hvorav 9 i Hamar, 14 i Løten og 39 i Stange.

20 konsesjonssaker (ervert av fast eiendom, boplikt), hvorav 4 i Hamar, 9 i Løten og 7 i Stange.

7 skogsaker (vegbygging), hvorav 1 i Hamar, 6 i Stange.

Gebyrinntekter fra saksbehandling var i 2012 kr.60.000.

Næringsutviklingsarbeid og førstelinjetjeneste for Innovasjon Norge.

Tilskudd og stipend fra Innovasjon Norge:

Tradisjonell bruksutbygging: 13 søknader, hvorav 4 i Hamar, 4 i Løten og 5 i Stange: 3,3 mill. kr

Bygdenæringer: 7 søknader, hvorav 4 i Hamar og 3 i Løten: 1,5 mill. kr

Verdiskapningsprogrammet for mat: 3 søknader, hvorav 1 i Hamar og 2 i Løten: 0,195 mill. kr.

Bioenergiprogrammet: 2 søknader, hvorav 1 i Hamar og 1 i Stange: 0,06 mill. kr.

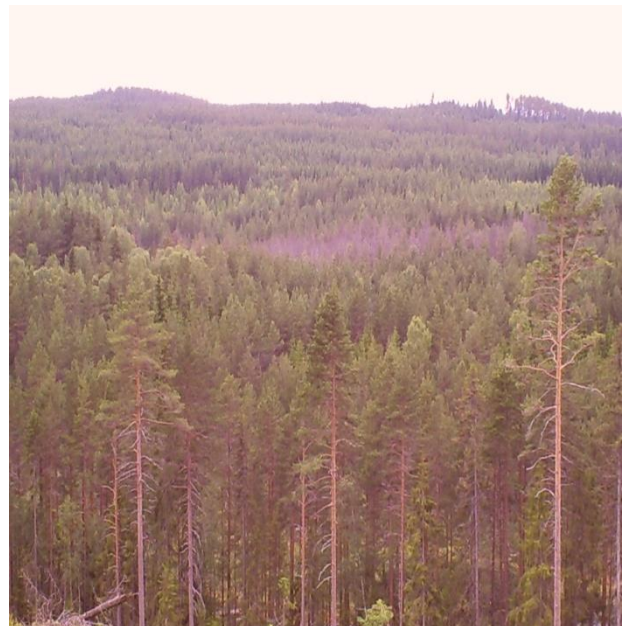
Lån i Innovasjon Norge:

Lån m/ og u/ rentestøtte: Tradisjonelt jordbruk: 11 søknader, hvorav 3 i Hamar, 5 i Løten og 3 i Stange: 25,6 mill. kr.

Lån m/ og u/rentestøtte bygdenæringer: 5 søknader, hvorav 2 i Hamar, 3 i Løten: 3,9 mill. kr.

Utviklingstrekk i tradisjonelt landbruk.

Ved søknadsfristen 1. des 2012 registrerer vi økt investeringslyst i jordbruket sammenlignet med i 2011. For tildeling av midler i 2013 har vi i alt 20 søkere innen tradisjonelt jordbruk fordelt med 3 i mjølkeproduksjon, 3 i ammekuproduksjon, 1 i sau/geitehold, 7 søknader innen kraftforkrevende produksjoner og 6 innen planteproduksjon (lagerbygg). Samlet har disse planlagt en investering i størrelsesorden 67 mill. kroner. Tilsvarende tall for fjoråret var 13 søkere og 41 mill. kr. med andre ord en meget positiv økning.

Næringsutviklingsprosjekter:

Avsluttede prosjekt 2012:

Veivalg for mjølkeprodusenter på Hedemarken mot 2015(2011 – 2012) HLK og Ringsaker Landbrukskontor. Gjennomført 6 temamøter med oppslutning på mellom 50 og 60 deltagere. I tillegg er det gjennomført individuell veiledning.

En helhetlig førstelinjetjeneste for næringsutvikling (HLK og Hamarregionen utvikling (HrU). Avsluttet i 2012. Veiledningsmodell ligger på nettet.

Pågående prosjekt:

Inn på Tunet – løftet: HLK og ulike etater i Hamar, Stange og Løten (2011 – 2013). Prosjektet fortsetter fram til 1. oktober 2013. Målgruppen er flyktninger, yngre hjemmeboende demente og barn og unge.

Igangsatte prosjekt 2012:

Storfekjøttprosjektet i samarbeid med Ringsaker Landbrukskontor. Møteserie og individuell veiledning. Det er gjennomført 3 temamøter med mellom 50 og 60 deltagere pr. møte. Det gjenstår 2 møter og individuell veiledning. Prosjektet skal være avsluttet ved utgangen av 2013.

Økonomisk sauehold i samarbeid med Ringsaker Landbrukskontor. Det er avholdt 4 temamøter med ca 50 deltagere på hvert møte. Prosjektet skal være avsluttet innen utgangen av 2013.

Planlagt prosjekt:

Beiteprosjekt Hedemarken 2013. Det er sendt søknad til Fylkesmannes miljøvernavdeling om midler fra ordningen med "forebyggende og konfliktdempende tiltak". Midlene skal dekke en personressurs til å jobbe med søknader om fellingstillatelser, holde oversikt over tilsyn og organisering av ekstraordinært tilsyn samt mediakontakt. Viktigste oppgave blir å avlaste sauebrukerne for det ekstraarbeide de må gjøre relatert til rovdyr. Samarbeidsprosjekt med Ringsaker Landbrukskontor.

Rådgivingstjenester fakturert:

48 gjødselplaner, 5 hydrotekniske planer og 4 nivellerings-/andre oppdrag: Kr. 69.875

UTVIKLING.

Forvaltningsoppgavene:

Forvaltningsoppgavene krever høg kompetanse og god innsikt i et ellers komplisert regelverk. Det er størst utfordringer i saker med utgangspunkt i forskrift om produksjonstilskudd. Fylkesmannen oppfordrer kommunene til nøye kontroll av søknadene og ved hver søknadsomgang skal minst 5 % kontrolleres ved besøk på gården. Det gjennomføres kontroll av antall dyr, arealet på gården og hvorledes drifta blir utført.

Innenfor jordlov- og konsesjonslovsaker er de aller fleste søknader kurante slik at det er få saker av større prinsipiell betydning som fremmes politisk. HLK vil arbeide tettere med planavdelingene i kommunene i samband med kommuneplanens samfunnsdel, arealdel og kommunedelplaner. Eksempler er kommunedelplanene for Tangen, Hjellum og Ingeberg. I tråd med nasjonale føringer så er det viktig å ta vare på dyrka mark. Det er derfor et av

satsingsområdene, jfr. blant annet Stange kommunes kommentardel til årsbudsjett 2013 og økonomiplan for 2013 – 2016.

Fylkesmannen gjennomførte forvaltningskontroll av saksbehandlingen for landbruksveger i Hamar, den 9. juli 2012 og konkluderte med at kommunen har gode rutiner som sikrer korrekt saksbehandling. Avvik ble ikke avdekket.

Oppfølging av Landbruksmeldingen:

For at Hedmarken skal bidra til å øke norsk matvareproduksjon med 20 % innen 2030 ønsker HLK i samarbeid med landbrukskontoret i Ringsaker å gjennomføre mobiliseringsprosjekter for å øke interessen, samle brukere med samme produksjon og gjennomgå rammebetingelsene. Viser til storfekjøtt- og sauprosjektene nevnt over. Prosjektene er lagt opp med møteserier og individuell rådgiving.

Fortsatt fokus på rekruttering og volumproduksjon, jordvern og grøfting som klimatiltak. Det er gjeninnført tilskudd til grøfting fra 2013. Det skal satses videre på bygdenæringene som Inn på Tunet, reiselivsutvikling, lokalprodusert mat og ellers utnytte andre inntektsmuligheter på gårdene.

Skogen som utgangspunkt for biobrensel må utnyttes enda bedre.

I 2012 ble det laget nye skogbruksplaner for alle de 4 allmenningene innenfor "våre" tre kommuner, for Statskog Glommas arealer, for Opplysningsvesenets fonds skoger og for gårdsskogene i Stange. Skogbruksplanene for gårdsskogen i Hamar og Løten er fra 2006/2007. Skogbruksplaner har tradisjonelt hatt en funksjonstid på ca. 10 år.

HLK er engasjert i kampen mot kjempespringfrø som står på lista over svartelisterter og er sekretariat i tilknytning til ulike forsøk og tiltak for å bekjempe kjempespringfrø.

Faglig forum Blæstad:

Visjon for Blæstad er at det skal bli et senter for innovasjon, service og kompetanse i landbruket. Hovedmålet er å styrke og samordne rådgivings- og veiledningstjenesten, bygge kompetanse i landbruket og bidra til sterkere koblinger mellom forskningsinstitusjonene, det offentlige og næringslivet. Det er vedtatt å redusere stillingen som faglig koordinator fra 50 % til 40 % fra 2013. Det skal utarbeides en handlingsplan som skal sikte inn på prosjekter som har både nasjonal-, regional- og lokal dimensjon. Blæstaddagen ble avviklet 17. august 2012 og er besluttet å bli videreført den 22. august 2013. Styringsgruppa for Faglig Forum Blæstad ønsker å bygge videre på samarbeidet med maskinbransjen som viser stor interesse for arrangementet samtidig som Blæstad blir et av stedene der det skal arrangeres Norgesmesterskap i havredyrking. En synergieffekt av lokaliseringen på Blæstad er at ansatte på landbrukskontoret tar undervisningsoppgaver på Høgskolen mot betaling til HLK. Studenter har fått ideer fra HLK på tema for sine bacheloroppgaver.

Rovdyrproblematikk:

Vi fikk rovdyrforliket 17. juni 2011 som skulle legge til rette for reduserte tap av beitedyr og bedre dyrevelferden på beite. En viktig presisering i forliket er at rovviltforvaltningen skal utøves på en slik måte at det ikke blir behov for beitenekt i prioriterte beiteområder/grønnsone hvor vi ligger. Mattilsynet har nå gått tilbake på å ilegge enkeltprodusenter beitenekt som følge av store tapstall slik det en periode ble lagt opp til. Tapstallene for 2012 er fortsatt svært høye spesielt for Løten og Hamar som med 13,4 % mot 15,6 % i fjor. Normaltapet (uten rovdyr) er ca 3 % som vi hadde for 20 år siden. Mattilsynet uttaler at de forebyggende tiltak som er gjennomført med støtte fra Fylkesmannen ikke har gitt sau på beite bedre dyrevelferd. Mattilsynet har også tatt til orde for at det bør etableres et rovdysikkert gjerde mot ulv og bjørn langs jernbanetraseen fra Kongsvinger til Koppang. HLK støtter Mattilsynet både i synet på at de forebyggende tiltak ikke er tilstrekkelig for å redusere tapene og at et rovdysikkert gjerde fra Kongsvinger til Koppang burde vært utredet. Dette har HLK også gitt uttrykk for bl.a. i dialogmøte med Rovviltnemnda i Hedmark

RESULTATER.

Økonomi:

For 2012 er det etter fratrukk av tilskudd fra eksterne kilder brukt kr.5.287.965 for HLK som belastes kommunene. Det er 92,3 % av revidert budsjett på kr. 5.712.126. Mindreforbruket skyldes bl.a. prosjektstøtte gitt fra både Landbruks- og matdepartementet med kr. 174.021,

Fylkesmannen i Hedmark kr.23.650, Hedmark Fylkeskommune kr.59.527 samt inntekter gjennom prosjekter for faglig koordinator med kr. 44.600 utover budsjett.

Kommunenes kostnader ved drift av Hedmarken Landbrukskontor siden etableringen i 2009:

	LØTEN	HAMAR	STANGE	TOTALT	Endring i % i.f.t.2009
2009	1128394	1371060	2353856	4853311	
2010	1104528	1342061	2304068	4750658	-2,1
2011	1141315	1386759	2386475	4914548	1,3
2012	1229447	1493845	2564654	5287946	8,9

Kostnadsøkningen skyldes spesielt økningen i lønnsutgifter fra 2009 til 2012 på kr. 596.099 eller 18,6 % og pensjonsinnskudd til KLP som er økt fra kr. 440.873 i 2009 til kr. 787.761 i 2012, d.v.s. en økning på kr. 346.888 eller 78,7 % i løpet av 4 år.

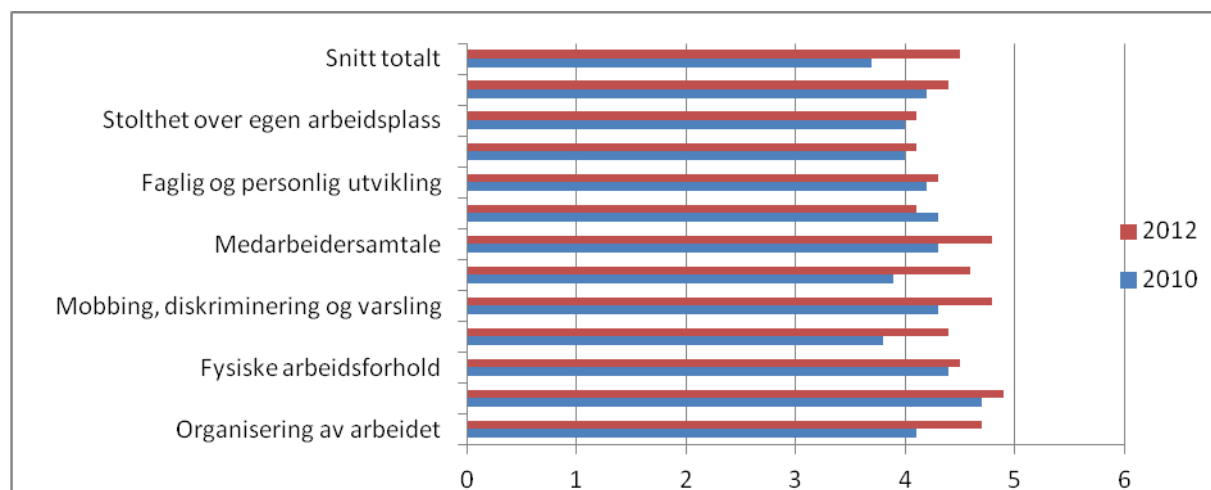
Brukere:

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse i 2012.

Medarbeidere:

Som en del av det interne utviklingsarbeidet er det gjennomført en arbeidstidsregistrering for å kartlegge hver enkelt medarbeiders arbeidsforbruk på de ulike arbeidsoppgaver. Registreringen er analysert og gir verdifull informasjon for å kunne sikre tilstrekkelig kompetanse for kontorets tjenesteproduksjon de kommende år.

Det er videre gjennomført en medarbeiderundersøkelse i 2012. Undersøkelsen viser: Skalaen går fra 0 til 6, med 6 som best score.

Kommentarer til undersøkelsen:

Den viser en positiv utvikling for kontoret som helhet og særlig på viktige områder som organisering av arbeidet, samarbeid og trivsel mellom kollegene og forholdet til nærmeste leder. Negativ utvikling er det på overordnet ledelse (rådmannsnivå). Når det gjelder stolthet over egen arbeidsplass er låg score påvirket av svar om at 3 ikke regner med å jobbe på HLK om 3 år på grunn av oppnådd pensjonsalder.

Både resultatene fra arbeidstidsundersøkelsen og medarbeiderundersøkelsen er gjennomgått med alle ansatte. Medarbeidersamtaler med alle og seniorsamtaler for de det gjelder, er gjennomført.

Sykefravær:

	2012	2011	2010
Sykefravær totalt	1,78 %	5,65 %	4,11 %
Egenmeldt sykefravær	1,01 %	0,76 %	0,57 %

Totalt sykefravær for Stange kommune er 9,23 % i 2012 og egenmeldt er 1,31 %. HLK ligger godt under gjennomsnittstallene for Stange kommune.

Helse, miljø og sikkerhetsarbeidet (HMS) i virksomheten:

Gjennomført tiltak i henhold til tiltaksplan for 2012. Det er gjennomført vernerunde.. Det er utarbeidet handlingsplan for HMS-tiltak for 2013.

Blæstad, 14.5.2013

Stein Enger

Landbrukssjef

